

PRITARTA
Lietuvos tautinių mažumų folkloro ir etnografijos centro
posėdžio 2025-08-30 protokoliniu nutarimu

PATVITRINTA
Lietuvos tautinių mažumų folkloro ir etnografijos centro
direktoriaus 2025 m. rugsėjo 2 d.
įsakymu Nr. 300825-1

Lietuvos tautinių mažumų folkloro ir etnografijos centro
ETNOKULTŪROS IR TRADICINĖS MUZIKOS
MOKYKLA

Ankstyvojo, pradinio, pagrindinio, tęstinio ir suaugusiųjų
ugdymo programa

RITMIKA

TURINYS

1. BENDROJI DALIS

1.1 PROGRAMOS PASKIRTIS

1.2 TIKSLAI IR UŽDAVINIAI, NUMATOMI REZULTATAI

1.3 UGDYMO FORMOS IR VEIKLOS KRYPTYS

1.4 PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRINCIPAI

2. MOKYMO DALYKO TURINYS, STRUKTŪRA IR METODAI

2.1 MOKYMO DALYKO TURINYS PAGAL KLASES

2.2 MOKYMO FORMOS

3. KONTROLĖS FORMOS IR VERTINIMO SISTEMA

4. REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA IR METODINĖS PRIEMONĖS

1. BENDROJI DALIS

1.1 Programos paskirtis

Mokomasis dalykas „Ritmika“ yra muzikinio, meninio ir bendrojo ugdymo sistemos dalis, skirta ritmo pojūčio, muzikalumo, kūno koordinacijos ir kūrybinės saviraiškos lavinimui.

Ritmika grindžiama muzikos, judesio ir kalbos vienvode. Ji padeda formuoti pagrindinius muzikinės kalbos elementų suvokimo gebėjimus – metro, ritmo, tempo, dinamikos, frazės – per aktyvią kūno raišką. Užsiėmimai integruoja judesį, plojimą, trepsėjimą, kūno perkusiją, improvizaciją, darbą su ritminiais instrumentais ir balsu.

Programa orientuota į:

- vaikų ir jaunimo muzikinio pagrindo stiprinimą;
- ansamblinio muzikavimo parengimą;
- koordinacijos, dėmesio, atminties ir reakcijos lavinimą;
- kūrybiškumo ir saviraiškos skatinimą.

Ritmika yra ypač svarbi kaip bazinis dalykas, papildantis solfedžio, folkloro ansamblio, instrumentinio ar vokalinio ugdymo programas.

1.2 Tikslai ir uždaviniai, numatomi rezultatai

Ugdyti mokinių ritmo pojūtį, muzikalumą, koordinaciją ir kūrybinę saviraišką per integruotą muzikos ir judesio veiklą.

Programa orientuota į **laipsnišką mokymąsi**, atsižvelgiant į amžių, fiziologines ir psichologines ypatybes, bei įgyvendinama per šiuos etapus:

1. Ankstyvasis ugdymas (I–II klasės)

Uždaviniai:

- Ugdyti pagrindinį ritmo pojūtį;
- Lavinti klausą ir reakciją į muziką;
- Formuoti kūno koordinacijos pradmenis;
- Skatinti spontanišką muzikinę saviraišką;
- Ugdyti dėmesį, atmintį ir socialinius įgūdžius.

Rezultatai:

- Geba atkartoti paprastus ritminius modelius;
- Juda pagal muzikos tempą ir charakterį;
- Atlieka paprastas kūno perkusijos kombinacijas;
- Dalyvauja grupinėje veikloje.

2. Pradinis ugdymas (III–IV klasės)

Uždaviniai:

- Tobulinti metro ir ritmo suvokimą;
- Lavinti koordinaciją (rankų ir kojų nepriklausomumas);
- Supažindinti su ritminėmis struktūromis (2/4, 3/4, 4/4);
- Įvesti paprastos improvizacijos elementus.

Rezultatai:

- Geba atlikti sudėtingesnes ritmines sekas;
- Atpažįsta skirtingus metrus;
- Derina judesį su muzikos forma;
- Kuria paprastus ritminius dialogus grupėje.

3. Pagrindinis ugdymas (V–VI klasės)

Uždaviniai:

- Gilinti ritmo analizės gebėjimus;
- Lavinti poliritmijos pradmenis;
- Ugdyti sceninę koncentraciją ir ištvermę;
- Plėtoti kūrybinę improvizaciją.

Rezultatai:

- Geba atlikti sudėtingesnius ritminius darinius;
- Atlieka kūno perkusijos kompozicijas;
- Dirba ansamblyje, išlaiko tempą;
- Improvizuoja pagal nurodytą struktūrą.

4. Tęstinis ugdymas (VII–VIII klasės ir suaugusieji)

Uždaviniai:

- Tobulinti ritminį tikslumą ir ansamblinį jautrumą;
- Supažindinti su sudėtingesnėmis ritminėmis sistemomis;
- Ugdyti savarankišką kūrybą;
- Integruoti ritmiką su folkloro, instrumentiniu ir vokaliniu atlikimu.

Rezultatai:

- Geba atlikti poliritmines struktūras;
- Kuria ritmines kompozicijas;
- Dalyvauja koncertinėje veikloje.

1.3 UGDYMO FORMOS IR VEIKLOS KRYPTYS

- Grupinės pamokos (pagrindinė forma);
- Praktinės ritminės dirbtuvės;
- Kūno perkusijos užsiėmimai;
- Darbas su ritminiais instrumentais (būgnai, tamburina, lazdelės);
- Integruotos pamokos su folkloro ansambliu;
- Koncertinė praktika;
- Kūrybiniai projektai;
- Improvizacijos užduotys.

1.4 PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PRINCIPAI

1. **Laipsniškumo principas** – nuo paprastų ritminių struktūrų prie sudėtingesnių.
2. **Tęstinumo principas** – sistemingas gebėjimų ugdymas visais etapais.
3. **Praktinės veiklos prioritetas** – mokymasis per aktyvų judesį.
4. **Integracijos principas** – ritmika siejama su muzika, folkloru, scena.
5. **Kūrybiškumo principas** – skatinama improvizacija ir saviraiška.
6. **Įtraukties principas** – dalyvauti gali kiekvienas, nepriklausomai nuo pasirengimo.
7. **Ansamblinio bendradarbiavimo principas** – ugdomas klausymasis ir tarpusavio jautrumas.

2. MOKYMO DALYKO TURINYS, STRUKTŪRA IR METODAI

Programa skirta **grupiniams užsiėmimams**, atsižvelgiant į individualius mokinių gebėjimus ir amžių.

Reikalinga įranga:

- Erdvi salė;
- Garso aparatūra;
- Ritminiai instrumentai;
- Kilimėliai ar laisva erdvė judesiui.

Pagrindiniai metodai:

- Parodymo ir kartojimo metodas;
- Žaidybiniai metodai;
- Ritminiai dialogai;
- Kūno perkusija;
- Grupinė improvizacija;
- Judesio ir balso integracija.

2.1. MOKYMO DALYKO TURINYS PAGAL KLASES (santrauka)**3. 1–2 klasė:**

Paprasti ritmai, plojimai, ėjimas pagal tempą, žaidimai su ritmu.

4. 3–4 klasė:

Metų atpažinimas, kūno perkusija, ritminės sekos, improvizacijos pradmenys.

5. 5–6 klasė:

Poliritmijos pradmenys, sudėtingesni tempai, ritminės kompozicijos.

6. 7–8 klasė:

Ansamblinės struktūros, sudėtingi ritmai, sceninė ritminė kompozicija.

2.2. MOKYMO FORMOS**1–2 klasė:**

Paprasti ritmai, plojimai, ėjimas pagal tempą, žaidimai su ritmu.

3–4 klasė:

Metų atpažinimas, kūno perkusija, ritminės sekos, improvizacijos pradmenys.

5–6 klasė:

Poliritmijos pradmenys, sudėtingesni tempai, ritminės kompozicijos.

7–8 klasė:

Ansamblinės struktūros, sudėtingi ritmai, sceninė ritminė kompozicija.

3. KONTROLĖS FORMOS IR VERTINIMO SISTEMA**Kontrolės formos:**

- Einamoji kontrolė pamokų metu;
- Tarpinė kontrolinė pamoka;
- Kūrybinis pasirodymas;
- Dalyvavimas koncertuose.

Vertinimo sistema:

- 10 balų sistema;
- Įskaita / neįskaita;
- Kūrybinis projektas;
- Praktinis pasirodymas.

Vertinimo kriterijai:

- Ritmo tikslumas;
- Koordinacija;
- Gebėjimas dirbti ansamblyje;
- Kūrybiškumas;
- Sceninė koncentracija.

4. REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA IR METODINĖS PRIEMONĖS

Literatūra:

- E. Jaques-Dalcroze metodikos leidiniai (euritmika);
- „Ritmas ir judesys ugdyme“ metodinės rekomendacijos;
- Muzikos pedagogikos leidiniai apie kūno perkusiją;
- Folkloro ritminės struktūros tyrimai.

Metodinės priemonės:

- Garso įrašai;
- Vaizdo medžiaga;
- Ritminiai instrumentai;
- Kūrybiniai sąsiuviniai;
- Metronomas;
- Įrašymo priemonės.